

ERDŐVIDÉKI HIRLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI, TANÜGYI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IPARI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Nyilttér sora 50 fillér.</p>	<p>Főszerkesztő: Dr. Ferenczy Géza. Felelős szerkesztő: Hoffmann Géza. Főmunkatárs: Dr. Debreczy Béla.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal. A lap szellemi részét illető mindenféle közlemények, ugyszintén előfizetési és hirdetési díjak is Hoffmann Géza, Képez címe intézendők.</p>
---	---	--

Lapunk érdekében.

Ismét csak az ideiglenes állapotok bizonytalansága virradt reánk. Lapunk jelen száma nem Baróton, hanem Brassóban került sajtó alá. A kisebb tartalom és forma ne keltsen bizalmatlanságot, — ideiglenes intézkedésről lévén szó, amelyhez sem elegendő időnk, sem pedig kellő előkészületünk nem volt.

Törekedtünk idehaza maradni, s hogy komolyan törekedtünk, mutatja a közelmúltban lefolyt polémiánk, melyet elveink ellenére olyanokkal folytattunk, akiket minden tekintetben közbecsülésre méltó barátainknak ismerünk. De törekvésünk meddőnek bizonyult. A lap komolyságának esett már a rovására az a késedelmes megjelenés, azok a sajtóhibák, amelyek az utóbbi számoknál — de állandóan is — mutatkoztak.

Cikkeink mindig az események aktualitásával tartanak lépést. Mi nem ollózunk, nem bujunk a könyvatosok uniformisába, hanem a felszínre kerülő eszméket, mikor még rajtok az újdonság hamvassága, mi is a mi lelki világunkban feldolgozzuk. Sajnos, hogy ezen iparkodásunk teljesen illuzórikussá vált éppen az említett késedelmes megjelenítés és expedició miatt. Cikkeink mire a nagy közönség elé kerültek, aktualizukat elveszítették és újdonságaink, napihireink lemaradva, a sorrend szerint jutottak az előre kiszedett hasábkokban sokszor mosolyrakeltően lekésve napihir gyanánt. Ezen az állapoton tehát változtatnunk kellett, mert hiszen akkor jogosult lenne az az elhangzott vád, hogy önző érdekekért szakítottunk az „Erdővidék“ régi kiadójával és tettük lehetetlenné az ő máskülönben oly hasznos és értékes munkásságát ezen a vidéken.

Amint akkor, úgy ma is előttünk lebegett a cél, — a lap alapításának hazafias, kulturális intenciója. Ezt sem akkor, sem ma nem áldozzuk fel egyéni gyarlóságokkal szemben. A lapot sem akkor, sem ma nem tesszük existenciális eszközzé, hanem megvédjük an-

nak közérdekűségét. Megvédjük, ha anyagi áldozatokat involvált akkor is és ma is ez a lépésünk, ez az elhatározásunk.

Ennek a vidéknek ugyanis szükségé van olyan eszközre, mely a nyilvánosságot szolgálja. Hol, miben és mikor mondhatnók el a sérelmeinket, a kívánságainkat, a törekvéseinket? Hol mutathatnók be azt az erőt, mely vidékünk intelligenciájában, népében lakozik? Hiszen részekre téptek, igazi otthonunk csak abban a fogalomban és geográfiai valóságban rejlik, amelynek zászlóját mi lobogtatjuk s melynek egységesítéseért mi küzdünk, mi adunk kifejezést.

Nagy baj lenne, ha elnémulnánk, ha az a szép pálya, melyet eddig befutottunk, a technikai akadályok következtében kettétörne és riasztólag hatna még az újabb vállalkozásra is.

Nem szabad engednünk tehát azt, hogy lapunk is egy „elnémult harang“-gá váljék és a sikertelenség szemfödője boruljon az eddig oly reményteljes életre.

Hogy az áldozatoktól se riadjunk vissza, ezt követeli — mint említők — vidékünk sajtósága és páratlanul álló közigazgatási széttagozottsága s az ebből eredő mindennemű mellőztetése. Hiszen reánk mindig csak legutóljára kerül a sor s akkor is csak ha a megye legszélén fekvő kisebb súlylyal bírórésznek dolgaival foglalkozni már feltétlenül szükséges. Ezt követeli ama lelkes gárdának elismert írói tevékenysége, amely lapunk körül csoportosul. Ilyen erőknak a munka térségein kell maradniok, ilyeneket tétlenségre kárhóztatni nem szabad.

Irányító eszméink, politikai és társadalmi álláspontunk mindenfelől méltánylással találkozott; Erdővidéknek bizonyos súlyt adtunk, értelmi színvonalát fölemeltük oda, ahol jogosan keresheti helyét, de ahová ilyen nyilvánossági fórum nélkül nem juthatna.

Lapunk fennállása óta mindig eredeti cikkeket hozott. Ebben a tekintetben egyedül állottunk összes lapársaink között. Büszkén mondhatjuk:

minálunk látták, hogy a politikát is el lehet mondani az otthoni értelmezésben s nem szükséges a vidéki lapok eredetiségének hiányáért szégyenkezni, ha a vállalkozás komoly munkaszere-ttel és kitartással párosul.

Heti krónikánk hű kísézője volt a világ, a nemzeti és a szorosán vett helybeli eseményeknek. Ezzel azt a célt tűztük ki, hogy a napilapokban közölt eseményekhez „hozzászóljunk“, önálló nézetünket kifejezzük és az általánosan ismert eseményt az eredeti felfogás köntösében újjá, számottevővé, tanulságossá tegyük. Hogy célunkat ebben is elértük és mindenekelőtt kitartásunk által figyelemre méltatott rovatává tettük, — bizonyítja a minden oldalról nyilvánuló elismerés és érdeklődés.

Legújabbban tárcáink is itthoni termékek. A most közlés alatt álló nekrológ minden közleménye egy-egy érdekes, önálló tárcaanyag s jól mondotta vidékünk egyik vezetőembere, hogy írója valósággal „Utazás a Balaton körül“ formájában ír, mesél; mert ez a nekrológ talán helyesebben „Utazás az egykori erdővidéki híres vadászterületeken“ címet vehetné fel. Az elmúlt világnak, érdekes, igaz székely férfiaknak gyönyörű leírása ez; a székely gondolkodásnak, leleményességnek és annak az őserőnek, mely annak a páratlan vadásznak szinte legendaszerű sikereiben nyer kifejezést, — oly meszterkéletlen, székely szívből, elméből, humorból fakadó szellemi terméke, a mely irodalmi sikerekre is számot tarthat.

Mintha az ős szittyá népek daliás vadászainak alakjai elevenednének meg előttünk és látnók a Hunyor és a Magor népét, amint üzik a vadat rettentetlen bátorsággal, akadályt nem ismerő kitartással, árkon-bokron keresztül. „Száll a madár ágról ágra, száll az ének szájáról szájra.“ S érezzük, hogy az ilyen vadász életrajzának elmaradása, az ilyen Nimród emlékének az Erdővidék vadászterületeinek sziklabérceiből való nyomtalan eltünése — mulasztás lenne. Az ágról ágra szálló madárként vinnünk kell azt messze földre, ivadékról

ivadékra. A miénk volt, érdekességünk volt, az ősi székely typosnak, a vadász ősapáknak valami szerencsés véletlen folytán életben maradt gyökeréből körünkben kisarjadt csodálatos törzse.

Igy szolgáljuk mi a nemzeti ügyet, így szolgáljuk a szorosán vett otthonunk érdekeit; így buvárokodunk a multak eseményeiben, emlékeiben, a szívközhöz, lelkünközhöz, szokásainkhoz, erkölcsainkhez legközelebb állók szellemi hagyatékában.

Nem akarunk tehát elnémulni és visszariadni sem fogunk a folyton-folyvást elénkbe kerülő akadályoktól. Reményünket, bizalmunkat fenntartjuk, akaraterőnket megőrizzük.

Ezek a szempontok indítottak tehát ama lépésre, hogy a lapot a baróti nyomdától újra elvegyük és most már a nyomda kérdésének rendezéséhez az agitáció eszközeivel fogunk.

Heti késésekkel megjelenő ujság — nem ujság. Ma, amikor az igények még a vidéki hirsolgálatnál is főként elevenségre, frisseségre, mozgékony-ságra irányulnak és ebben kielégítést is nyernek: az ilyenekben való fogytékosság végül is általános elhidegültést kell hogy vonjon maga után s a melylyel szemben a lokális türelemnek, elnézésnek, jóakarathnak is van határa.

Már pedig mi tisztességes, jó vidéki lapot akarunk szerkeszteni és előfizetőink szeretetét, bizalmát, érdeklődését meg akarjuk őrizni. — Minket nem támogat semmiféle szubvenció, átalány, fenmaradásunkat nem kívánja semmiféle hatalmi érdek, szövetkezet vagy intézmény; mi egyedül a vidékünkért vagyunk és óhajtunk megmaradni — úgy, hogy ha mi nem leszünk,

a megkezdett munkát folytassák nemzeti szellemben, hamisítatlan hazaszeretben, kuruc szellemben — az utódaink.

Erdővidék csaknem harmincezer lakosához fordulunk. Azt hisszük, hogy megértettek; feltesszük, hogy osztják ama véleményünket, melyet a lap fenntartására vonatkozólag elmondottunk és reájönnek arra az igazságra, hogy a lap fenmaradása csakis a nyomdakérdés megoldásával rendezhető, biztosítható.

Kísérleteztünk, túrtünk, de végül is arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy a messzebb irányuló feladatokra a tömörült erő szükséges, a pusztá ideálistizmus már nem elegendő.

Rámutatunk a legujabb idők legujabb társadalmi rendjének — a szociálistáknak — sikeres, mert céltudatos szervezetére és küzdelmére. Esméik diadalát, esméik erőtartalomra jutását képező lapjaiknak mintegy kötelezőszerű támogatásával érik el. Kövessük őket ebben! Tömörülésben az erő és a papirra került gondolatban a jelen idők modern küzdelmeinek félelmetes fegyvere.

Nem anyagi előnyeinkért, nem önző célokért kérjük ezt a támogatást, de Erdővidékért, ezért a szép, ezért a sokra hivatott édes otthonunkért, melynek az ereje ez idő szerint egyedül e lap útján juthat kifejezésre.

Meg akarjuk a lap-alapot teremteni. S midőn erre törekszünk, a lefolyt küzdelmes multa, a nehézségekkel teljes jelenre nézünk s aggódva látjuk a multban, a jelenben, a jövőben a — lét kérdését ideális törekvéseinkkel szemben állani.

Erdővidék fiai és leányai! Jöjjetek táborunkba és segítetek abban, ami otthonunk javára szolgál és ami mindnyájunk erejét gyarapítja!

H.

Heti krónika.

Amikor az előkelő, a nagy állású emberhez bekopogtat a mindent letipró Halál és az uti készülétekhez lát, olyankor az emberi tudomány megengedi magának azt, hogy az élet visszatartásában bemutassa bravuros fogásait. Megindul a viaskodás a csontváz látogatóval és eltart rendszeren órákig, napokig. A vége azonban mindig az, hogy a halál ellen nincs orvosság.

Az aggódó szeretet, a tudomány hiúsága, határozottan önző munkát végez ilyenkor. Ami egyszer a végzet hatalmában van, azon emberi gyarló erő ki nem fog. A fájdalmat nyujtani, az öntudatot megállítani, hogy a fájdalmat, földi kinokat tovább viselje, talán még sem kedves annak, akinek kinjaira megy a tudománynak ilyen bravurkodása. De a fikció segít. Segít azoknak, akiket akár az előkelő helyzet, akár az aggódó szeretet a szenvedő mellé gyűjtött. A tudomány embere meg — megteszi a kötelességét az utolsó pillanatig, mert ez a hivatása.

A magyar politikában is ilyen agóniát látunk hetek, hónapok, sőt talán már évek óta.

Kétségbeesett viaskodás folyik a bucsuzó élet megtartása körül.

Életért piheg a hozzátartozók előkelő serege. Nincs ár, mely sok lenne és nincs fáradtság, mely terhes lenne, hogy a drága élet, a hasznos élet megmentessék — nekik. Sikerért szorgoskodik és tevékenykedik a tudomány embere s bár látja a természet törvényeinek kérelhetetlen hatalmát, azért megtesz mindent, mit hivatása parancsol s amit tudományának ereje megenged.

De a szenvedővel, az igazán szenvedővel kevesen törődnek. Az egészségesnek maradt önzés, a kinszenvedések megnyújtásában

OTTHON.

A Küküllő partja mellett
Ezüstszerű nyárfa reszket,
Ráhajlik a lombos ága
Kicsi házunk ablakára.

Fecskefészkes ereszének
Szelid árnyán madárének;
A nótája, muzsikája
Gyönyört hint a tájkára.

Rezeda van az ablakba',
Szép virágos kert alatta;
Tarka, cifra minden benne,
Mintha egy kis szőnyeg lenne.

Benn a házban — haj de régen —
Ragyogott a gyermekéltém;
Mesébe szőtt édes álmak
Pillangói velem szálltak:

Árnyas erdőn, zengő bércezen,
A virágos tarka réten,
A völgy ölén, rónák alján,
Nefelejcses patak partján.

S vittek tovább a szép álmok,
Ifjúkori vágyó szárnyak:

Elkerültem messze messze,
Küzdelembe, fergetegbe.

De az anyám jó tanácsa
Benne volt a tarisznyámba',
S ha szép szava nem lett volna,
Talán el is veszttem volna.

Nem is ember, hitvány pára,
Ki nem gondol otthonára
S nincs beírva a lelkébe
A szülőföld drága képe.

Sírig tartó szent emlékek
Világánál haza nézek:
Azt se tudom, hova legyek,
Ugy sirok, mint egy kis gyerek.

Fülei Szántó Lajos.

Gyenge András vadász.

(Született 1830., — meghalt 1908.)

Irta: Dévay Antal.

VIII.

Minden hidegvére és vakmerősége dacára is, láttam egy alkalommal az öregot — amugy Isten igazában — megijedve a vadászatot.

Történt, hogy az apáczai erdőn vadásztunk, ahol az öreg egy disznót meg is lött.

Szokásunk volt, hogy egyik se szerette a lövéshez menni és pedig azért, hogy ne kelljen az elesett vadat huzni segíteni. Sor-sára hagytuk a lövőt, míg valamelyik kutyaeresztő segítségére nem ment. Így történt a jelen esetben is. Nagy későre a lövés után jön elé az öreg. Hát nincs rajta emberi ábrázat, mint a szűrt viasz, olyan sárga. Kérdezi egyik vadász-pajtását, ki rendszeren szokott magával „italost" hordozni:

— Sógor, nincs-e egy kis pálinkája? mert úgy megijedtem, ahogy még soha!

Mi természetesen neveltük, hogy mi lehet az öregot, mitől ijedhetett meg? Erre elbeszélte, hogy egy fiatal kant meglőtt, de csak a hátgerincét törte el s a disznó egy régi mézskatlan-gödörbe esett. Fiatal kutyaí voltak s hogy szokjanak a disznó hajtására s ne féljenek tőle, hát biztatta őket, hogy tépjék a disznót. Amint a gödör martján izgott-mozgott az öreg, elsikult s egyenesen a disznó alá esett be, úgy hogy a disznó a mellén feküdt. Állítása szerint mind az arca fölött csattogtatta a fogait; szerencséje — hogy meg nem vághatta — az volt, hogy az

keresi saját fájdalmának csillapítását. S ezzel az előkelő állás, az aggódó szeretet, a tudományos hivatás megtette a kötelességét, a többi azután a végzet műve!

És a végzet hatalmába kerítette a kieszemeltet, a végzet legyőzteni nem hagyja magát, mert a végzet — a természet törvénye!

*

Haldoklik a közös kérdések egyik erőssége. Ugy látszik a legvarázslatosabb erőssége, mert siratják olyanok is, akikről azt hittük, hogy a nemzet szolgálatában állanak — a magyar lapok. A közös bank elérkezett a a természet törvényeinek ítélőszéke elé és életben tartásához nincs többé remény.

A természet törvényeiről beszélünk! A hatvanhetes kiegyezés óta felnőtt generáció nemzeti gondolkodásban, önbizalmában, hitében, magyar hivatásában meggyarapodott, megsokasodott. Ami opportunus és elfogadható jó volt a letiprot, az elalélt Magyarországnak 1867-ben, az nem lehet jó a megerősödött, a súlyos bajaiból kiépült, nemzeti soraiban kibővült Magyarországnak 1909-ben. És amit elfogadhatott a nemzeti függetlenséget tagadó szabadelvű táborban álló kisebbségre szorított magyar nemzet Tisza, Bánffy, Széll, Fejérváry idején, — azt nem fogadhatja el a többségre jutott függetlenségi álláspontján. Hiszen ez oly természet-szerű, oly logikus, hogy ezt megmásítani, ezt opportunusra bérni a mai állapotok mellett egyenértékű lenne az örökös lemondással, Magyarország függetlenségének mindenkor letagadásával — a lehetetlenséggel. Évtizedeken keresztül ostromolta a függetlenségi tábor — míg kisebbség volt — a közös intézményeket, évtizedeken keresztül küzdött ellenük és erejét gyarapítva, többségről álmódosított, amikor küzdelmének gyümölcseként leronthassa mindazt, amit nemzetünk boldogulásában, állami létünk függetlenségének kidomborításában akadályul ismert. És most, amikor a többség meg van, amikor oda értünk, hogy az ige testet öltön, a közös intézmény átadja a helyét a nemzetinek, akkor józan ész sugalmazhatja-e azt, hogy legyünk opportunusok és vonuljunk vissza az ostromlott álláspont mellé, védő

őrségül, fenntartókul? Amiért küzdöttünk, álom volt, amit sóvárogva néztünk — délibáb? Elégedjünk meg a küzdelem hevületével és győztesekből legyünk legyőzöttek?

És csodálatos! Magyarország magyar lapjai tanácsolják ezt, — azok a lapok, melyek a küzdelem szításában legelől jártak, amelyek a magyar nemzeti történelem után a legtöbbet tették abban, hogy magyarok legyünk, hogy rabok tovább ne legyünk!

Micsoda világ az, amelyben élünk? Szeretnők hinni, hogy álom, gonosz álom űzi ezt a kegyetlen csalfa játékot, hogy csunya lidércnyomás nehezedik reánk, s nem valóság az, amit hallunk, amit látunk, ami a keserűség fájdalmával telíti lelkünket.

De mivel az aggódó szeretetnek, az előkelő állásnak semmi ár sem sok, amely a végzet hatalmának megállítását elősegítene, nincs fáradtság, nincs kívánság s a tudomány is megtesz mindent, mit ereje megenged.

Ne csodálkozzunk tehát . . .

*

A történelem nagyon sok példával igazolja, hogy az eszmék, az igazságok nem ejtik hatalmukba a világot hirtelen, születésük pillanatában, — de nem is buknak el véglegesen.

Jézus Krisztus is eleinte csak tizenkét apostolt számíthatott hívei közé és a legutolsó utcai suhanc is gunyt űzhetett a kinszenvedésre ítelt isteni lényből. Hát a cézári hatalom micsoda semmisségnek nézte a katakombák siri üregeiben bujkáló kereszténységet? S mégis hova lett a cézári hatalom, hová az a világ, amely a kínhalál beteljesítéssel diadalt vélt aratni az új igazságok felett?

A természet törvényei azt a világot halálra ítélték már akkor; az élet hatalmasai, az előkelők seregei azonban megállítani iparkodtak a természet törvényeit. Ott virrasztottak a halálra ítélt szenvedő ágyánál, ott volt a kötelességét teljesítő hatalom is, de a végzet hatalmát megtörni még sem lehetett. Az a világ minden tartalmával kimullott és helyét elfoglalta az, amelyet kigunyoltak, a melyet keresztrefeszítettek és amelynek halá-

los kinjaiból lelkök édes mámorát gyarapították.

A magyar sajtó is a csufolódó utcai suhancok tömegében a kinszenvedéseket nyújtó poroszlók sokaságában szerepel, vajjon hol lesz, ha a végzet hatalma beteljesül és a természet törvényei diadalt aratnak?

Talán a végzet hatalma felettök is a természet törvényei szerint ítél.

Bizzunk az igazság diadalában!

G.

Függetlenségi gyűlések.

A „Független Székelység“ végre hirt ad azokról a mozgalmakról, amelyek a vármegyében mutatkoznak. Irja, hogy június 6-án, vasárnap, az országos függetlenségi nagygyűlés napján megszólal a sepsiszentgyörgyi függetlenségi párt is. A pártvezetőség erre a napra nagygyűlést hívott össze az önálló bank mellett való állásfoglalás céljából. Az előjelek után ítélve hatalmasnak, impozánsnak ígérkezik ez a gyűlés, a melyen Sepsiszentgyörgy polgársága bekapcsolja a maga megnyilatkozását a nemzet fővárosi nagygyűlésének állásfoglalásába. A város polgárságának körében megnyilatkozó érdeklődés bizonyíték a mellett, hogy ez a nagygyűlés méltó lesz a sepsiszentgyörgyi függetlenségi polgársághoz, amely mindenkor határozottan, lelkesen kitartott a nemzet jogai mellett.

A határozati javaslatból kitűnően ennek az állásfoglalásnak döntő súlyt ad, hogy a leghatározottabban megbélyegez minden hatvanhetes intrikát. Ez a határozati javaslat hivatalos szövegében is elkészült és így hangzik:

1. Ismételtlen kimondja a sepsiszentgyörgyi függetlenségi párt, hogy rendületlenül ragaszkodik az önálló bankhoz és annak 1911. január 1-ére való felállítását követeli.

2. A párt a bankkérdésben az ugynevezett banksoport álláspontjára helyezkedik, amely különben az egész függetlenségi párt álláspontja és ahhoz szívesen élvekké csatlakozik.

eltörött gerinc miatt lefelé vágni nem tudott. Hanyattfekve nagy bajjal kimászott a gödörből, de nem biztatta tovább a kutyákat, hanem főbelötte a disznót.

Nem hittük el akkor az öreg meséjét, de az idő igazolta, mert ezen ijedségből olyan epeömlést kapott, hogy az egész őszön és fél télen feküdt bele. Csak a József úr által ajánlott káposztalé-kurától gyógyult meg. De ezt az esetet egész életén át emlegette.

Hasonló eset történt a szintén félelmet nem ismerő vadásztársal, Gábor Istvánnal. Ugyanis az úrmósi területen vadásztunk egy alkalommal az első havakon és pedig oly időben, mikor a verőfényes oldalakon hó nem volt. Kinyomoztunk egy nagy disznót s az állásokat elfoglaltuk. Az öreg és Gábor István mentek a kutyákkal, hogy ha lehetséges, már fekvő helyzetben löjjék a disznót. Én olyan állásban voltam, hogy ha menekül a vad, ott kellett kitörnie az állásból.

A kutyák megkezdették a hajtást, az öreg rá is lőtt a disznóra, de — hogy mi volt az oka? — nem találta. A disznó nem tört ki az álláson, hanem a lövés után a kutyák előtt megindult le az ágostonfalvi erdő

felé. Én az állásomból kutyát, disznót, mindent láttam s huzódtam a hajtás felé, hogy lehetőleg mindig elől legyek s az alkalmas pillanatban löhessek. Eközben a disznó gondol egyet, megfordul a kutyák előtt s megy vissza, ahonnan felkelt. Ekkor már tudtam, hogy az első állásomon jön ki s igyekeztem azt elfoglalni; de midőn oda vissza érek, hát már a helyemet elfoglalta egy falusi vadász. Nem akartam elzavarni az állásból, minthogy én azt önként hagytam el, tehát tovább mentem s mintegy 70—80 lépésre állást foglaltam, úgy hogy vadász-szomszédomat láthattam.

Amint hittem, úgy is történt. A disznó egyenesen a szomszédomnak tartott s láttam is, amint az fegyverét lövésre emeli. De a vadásznak régi „kápszlis“ fegyvere lévén, rosszul lehetett töltve, mert először elcsattant a gyutacs s egy másodperc múlva dördült csak a fegyver; ugyanígy történt a második csövel is. A disznó pedig sértetlenül haladt a maga útján. Tőlem olyan távol volt, hogy rendes körülmények között oda nem szoktunk löni; de mert az állásból ugyis kiment, gondoltam, hogy vigabban szaladjon, egyet én is lövök rá.

Ahogy fegyverem megdördült, a disznó kezdett egyhelyben körbeforgni s a földhöz vágta magát — tehát találsa lett. Én az állásomból nem mozdultam, amiért szomszéd puskásom azt hitte, hogy másodsor is löni akarok és hozzám kiáltott:

— Ne löjjön, mert elesett!

Ezzel szaladt a disznóhoz. De amint ő és a kutyák oda érnének, a disznó feláll s szalad tovább. Én most másodsor löttem állásomból és erre is elbukott a disznó, de ismét felugrott s beszaladt egy cserjés napos oldalra, ahol már hó nem volt s a nyomot látni nem lehetett.

Pár másodperc alatt a kutyaszó elhallgatott, amit arra magyaráztunk, hogy a vad halva fekszik. Mentünk és kerestük a disznót, de se kutyát, se disznót nem találtunk. Fel, le az oldalon — de se disznó, se kutyahang. Előjön az öreg is, kérdi:

— Hát hol a disznó? hiszen úgy lövöldöztetek, mint a háboruban!

Beszélem, mi és hogy történt s azt a nézetet nyilvánítottam, hogy a disznónak itt kell lenni valahol, mert mindakét lövésemre elesett. Együtt keressük tehát — de sikertelenül. Az öreg természetesen zsémbelt, szidott

3. Üdvözlí a párt Kossuth Ferencet, Justh Gyulát, Batthyány Tivadar grófot és Holló Lajost, mint az önálló bank önzetlen harcosait.

4. A sepsiszentgyörgyi függetlenségi párt elítéli a hatvanhetes politikusok intrikáit és a hatvanhetes sajtó hazafiatlan magatartását.

Ez a határozati javaslat, mely a párt elé kerül. A sepsiszentgyörgyi párt állásfoglalása mellett ugyancsak vasárnap fölemeli szavát a kézdivásárhelyi függetlenségi párt is. Hétfőn pedig az illyefalvi kerületi párt tart választmányi ülést hasonló célzattal.

A vármegye tehát megszólal itt is, ott is. De sajnos, az egész vármegye egységes és határozott állásfoglalása, a megyei függetlenségi párt megszólaltatása iránt még eddig nem történt lépés. A mai napon azonban, — mint értesülünk — a megyei képviselők kezdeményezésére erre nézve is megtették a kezdeményező lépéseket. Az a terv, hogy június 13-ára egy nagy megyei gyűlést hívjanak össze Sepsiszentgyörgyre, amelyen az egész vármegye valamennyi orsz. képviselője jelen legyen. Zakariás János dr. és Ferenczy Géza dr., kik a mozgalmat megindították, már is megígérték, hogy a megyei függetlenségi párt nagygyűlésén résztvesznek.

Június 13-án tehát — ha valami akadály közbe nem jön — a sepsiszentgyörgyi, kézdivásárhelyi és illyefalvi pártok után meg fog szólalni a vármegye egész közönsége. A vármegye közgyűlést — sajnos — nem tarthat mostanában. Ezen az uton kell tehát megszólaltatni a megye közönségét. A június 13-ára tervezett nagy megyei gyűlés sikere érdekében maguk a fentemlített képviselők tették meg a kezdeményező lépéseket.

Mint látható, a vármegye megmozdul a bank mellett, de mindenesetre a sepsiszentgyörgyi párt érdeme, hogy ezt a hatalmas akciót a maga kezdeményezésével bevezette.

Ehhez csak annyit fűzünk még, hogy a nagyajtai kerület 67-es álomba merült?

A székely kérdés.

Budapest, 1909. június 6.

Sokan irtak nálam hivatottabbak e kérdéstről, melyet én magyar nemzeti érdekek tartok. De tekintettel a kérdés nagy horderejére, tekintettel azokra a mélyreható következményekre, melyek a helyes vagy helytelen megoldásnak szükségszerű folyamánai lesznek: ezt a kérdést a sajtónak, ha nemzeti hivatását teljesíteni akarja, állandóan felszinen kell tartania.

Néhai nagynevű székely publicistánk, Bartha Miklós azt mondotta: „Nincsen olyan kicsiny ember, akitől valamit tanulni ne lehetne; hiszen nem lehet tudni, melyik kicsiny madár szárnya alól hullott le az első mag, melyből őserdő származott.” — Ebből következik, hogy nem végez hiábavaló munkát az, aki elmondja nézetét e kérdéstről, mert esetleg hozzájárul — hacsak egy porszemmel is — annak a nagy épületnek a felépítéséhez, melynek neve: egységes magyar nemzeti állam.

A székely kérdés nem parciális, hanem általános magyar nemzeti érdek. Hiszen bizonyításra nem szoruló tétel, hogy hatalmas nemzeti misszió teljesítésére van hivatva a székelység, amelyet a történelem tanúsága szerint fényesen betöltött a múltban, betölt a jelenben, de hogy be fog-e tölthetni a jövőben is, az a kérdés helyes vagy helytelen megoldásától függ.

Minden egyébtől eltekintve, csupán a geográfia meggyőzhet mindenkit a székelység nemzeti hivatásáról, melyet, ha anyagiilag tönkrejut, nem lesz képes betölteni — s akkor Erdély örökre elveszett a magyarságra nézve.

Soha meg nem bocsátható, bűnös könnyelműsége az eddigi kormányzati hatalmaknak, hogy székely kérdés egyáltalán létezik.

Micsoda nemzeti politika az, mely alatt egy oly hatalmas intellektuális erővel bíró része az államfentartó elemnek, mint a székelység, lassan-lassan az anyagi örvénybe jut?

Nem tudja az ember, hogy politikai tudatlanság, vagy bűnös könnyelműség-e ez. Hiszen a székely kérdés nem úgy jött

létre, mint valami „vis major”, hanem azt pár évtized lassu gazdasági hanyatlása előzte meg. Gyökere e gazdasági hanyatlásnak a romániai határvám felállításában keresendő, amely a virágzó székely háziipart s ezzel a lakosság egyik fontos kereseti forrását úgy szólva tönkretette.

Természetesen a szorgalmas, dolgozó székely nép a romániai határvám felállítását után megtakarított kis tőkéjét párosítva vas szorgalmával, még jó ideig gondtalanul tudott élni kicsiny földbirtokából; de a háziiparból szerzett tőke lassanként elfogyott, azt pótolni nem tudta, mert hiszen senki sem gondolt arra, hogy új kereseti forrásokat nyisson számára: ennél fogva kénytelen volt kis birtokát megterhelni. Szóval, felderült a takarékpénztárak hajnala, amelyek rohamosan elszaporodtak és sajnos, hogy ezeknek mai nap is szorgalmas látogatója a székely nép, — már pedig hogy azok nem mindig közgazdasági érdeket szolgálnak, ezt — gondolom — fölösleges bizonyítani.

E pillanatban nem állanak rendelkezésemre számadatok, de aligha tévedek, mikor azt állítom, hogy a székely földbirtoknak 70—80 %-a meg van terhelve, de hangsúlyozni kívánom, hogy nem 4—4¹/₂ %-os, hanem 6—7¹/₂ %-os, bizony sulyos kölcsönnel.

Hogy az ilyen kölcsön az 5—10 holdas székely gazdát az anyagi tönk szélére juttatja és kivándorlásra kényszeríti, azon egyetlen józan gondolkozású ember sem csodálkozik.

S mit tesz a kormányzati hatalom e nemzeti veszedelem meggátolására? A székely kirendeltség útján teljesen hiábavaló, költséges kísérleteket, melyeknek komolyságában nem hihet az, aki igazán szíven viseli a székelység sorsát s aki magasabb szempontból fogja fel a kérdést.

Szegény jó székely népem, sok minden mentél már keresztül — s ime most a házinyul szerepe jutott neked a kormányzati hatalom gráciájából, mely oktalan kísérletezései médiumává süllyesztett.

Nem uraim, ez nem mentési akció!

Tessék a dolgok mélyére hatolni, tessék mélyebbre vágni a kést, ne csak a felszínen piszkálni a sebet, mert ettől még be-

mint a bokrot, hogy hogy' lőttünk? hogy' ügyetlenkedtük el a szép disznót?!

Én, hogy ne halljam az öreg morgolódását, fölmentem egy hegy tetejére hallgatózni, hátha a disznó lement az Olt felé s ott hajtják a kutyák. Hát úgy is volt. Amint felértem, hallom a kutyák hangját, de hallom azt is, hogy egy ember rémesen kiabál ott, hol a kutyák hajtának.

Már a vadászatra jövetel előtt elhatároztuk volt, hogy ez alkalommal csupán özet vadászunk s így csak azt a két golyóöltést vittem magammal, amit már el is lőttem; más töltésem nem volt, mint 4-es számú nyultöltény.

Szaladok a hajtáshoz s útközben megtöltöttem fegyveremet azzal, ami volt, — de eszembe se jutott, hogy disznóra kell majd löni. Amint egy erdő-uton futok, látom, hogy a kutyák az utban fogják a disznót s egy ember egy ruddal ver a disznóhoz és biztatja a kutyákat, hogy fogják meg. Azok rá is ugrottak a disznóra, mely aztán hagyta az embert s a kutyáknak fordult, de midőn ezeket magáról elverte, ismét csak az embert támadta meg. — Hát az ember Gábor István volt!

Szerencsére a disznó éppen a kutyákkal volt elfoglalva, midőn oda értem s Gábor Istvánt a hátam mögé állítottam, hogy mikor visszafordul a disznó, engem találjon elől. Jött is egyenesen nekem. Három lépésre eresztettem s akkor belélőttem a szemébe. Ott és akkor láttam, hogy nyulsöréttel minő erős lövést lehet csinálni. E lövésre kiszakadt az egész koponya s az agy kifröcscsent a sörényre, — persze a disznó momentán megdőglött.

Fordulok Gábor Istvánhoz: mi van vele? Hát ott fekszik a havon önkivületi állapotban és iszonyu hányinger kínozza. Egyedül voltam, most már mit csináljak?

Aggódtam Gáborért, hogy mi lesz vele? Sapka, tarisznya és fegyver nélkül volt. A sapkáját az ág leverte, tarisznyáját a nyakából kiszakította, a fegyvert pedig mint hasznavehetetlent eldobta s ahelyett vette kezébe védőeszközü az a rudat, melylyel védekezett volt a disznó ellen.

A hóból fölemeltem Gábort s ráfektettem a disznóra, hogy legalább ne hüljön meg a havon.

Nagy későre — kiabálásomra — oda jött a társaság, de Gábor még akkor is ön-

kivületi állapotban volt. Kezdtük hóval dörzsölni s csakugyan magához tért, de későre.

Ekkor beszélt el, hogy ő hallotta, hogy a kutyák merre viszik a disznót s eleibe ment. Igen közel eresztette, hogy annál biztosabb legyen a lövés, de a kellő pillanatban nem gyult be a fegyvere, s azzal ő szaladni is kezdett, mert látta, hogy rossz indulattal van a disznó iránta. A futás lefelé könnyebb lévén, tehát lefelé szaladt, de a disznó is utána, azonban a kutyák akadályozták a futásban. Utközben kapta azt a csapatót, amit felvett, és amivel védekezett a disznó ellen, mig oda nem értem. Maga mondotta, hogy ha pár másodpercig oda nem érek, nem birta volna tovább a küzdelmet.

Megvizsgáltuk a disznót, az első lövéssel a fejét lőttem át, de agyat nem ért a lövés, a második lövéssel „tomporába” értem s a lába eltört. Ilyen lövések után is kevésbe mult, hogy Gábort fel nem vágta, esetleg meg is ölhetné volna.

A szekeres bejött egy lóval hogy kihuzza a disznót, de ez olyan nagy kan volt, hogy egy ló nem birta ki, hanem be kellett

tegebb lesz a szervezet, nemhogy meggyógyulna.

Nem kell a székely népnek sem állami tehén, sem állami juh, sem tojás; más, egészen más kell neki!

Hitel, olcsó hitel kell, uraim!

Hiszen ezt önök is jól tudják. Miért nem irányítják erre tevékenységüket, ha komolyan akarnak segíteni a székelyeken?

Ki kell ragadni a népet a takarékpénztárak és a drága hitelszövetkezetek kötelékéből. Szóval, itt egy második földtehermentesítést kell csinálni.

Nevezetesen: írassa össze a székely kirendeltség az egész Székelyföldön a földbirtokot terhelő összes adósságot s lépjen érintkezésbe az erdélyi erkölcsi testületekkel — mint az Emke, egyházak, iskolák és községek — s a legközelebbi székely kongresszusra dolgozza ki egy földhitelintézet alapítási tervzetét, amely például 4%-os amortizációs kölcsönrel lehetővé fogja tenni, hogy kis földbirtokából megélhessen a székely gazdaember.

Szinte hallani vélem az ellenvetést: hogy nincs pénz! Hja, pedig Montecucculi óta ismeretes, hogy minden háborúhoz három dolog kell: pénz, pénz és pénz!

Igazán csodálatos ország ez a miénk, ahol a világon mindenre van pénz, csak éppen arra nincs, amire valóban szükség volna: a nemzeti konszolidáció előbbrevitelére.

Azonban, ha a fent említett erkölcsi testületek összefognak, állami garancia mellett egy székely földhitelintézet alapításának nehézségei leküzdhetők.

Amíg a kormányzati hatalom erre az utra nem lép, addig az egész székelymentési akció nem egyéb, mint hiábavaló kísérletezés, a reá fordított költség pedig kútba dobott inproduktív kiadás.

Dr. Balázs Sándor.

H I R E K.

— **T. előfizetőinkhez.** Lapunk vezetőcikkében ismertettük az okokat, melyek lapunk kiadásában más intézkedéseket tettek szükségessé. Felkérjük ezuton t. előfizetőin-

ket, hogy az expedíció netaláni hiányaira nézve a reklamációkat Hoffmann Géza felelős szerkesztőnél jelentsék be, s egyben felkérjük lapunk t. barátait, hogy a közczél érdekében buzdítsák ismerőseiket az „Erdővidéki Hirlap” anyagi támogatására.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Háromszékvármegye múlt havi közigazgatási ülését május 8-án tartotta meg. Az ügymenet rendes volt és főlemlítésre méltót csak a főorvos jelentésében találtunk, aki a közegészségügy némi javulását tapasztalta, miután a két év óta állandóan tartó vörheny-járvány enyhült, bár helyette a kanyaró hódított tért. A főállatorvos érdekes kimutatását külön hírbent hozzuk. A politikai válság, úgy látszik, a miniszteri tevékenységet is bénítja s így közérdekű s a vármegye lakosságát érintő leiratok nem érkeztek ezen közigazgatási bizottsági ülésre.

— **Kik vettek részt a székely gyűlésen vidékünkön.** Bár sokan voltak bejelentve, de azért kevesen mentek a debreczeni gyűlésre, nemcsak vidékünkön, de Háromszékvármegyéből is. Ott voltak: dr. Ferenczy Géza, dr. Debreczy Béla és neje, Kulhavy Frigyes, Ir-say József és az alsórákosi daloskör 40 tagja. Az „Erdővidéki Hirlap” képviselőjében lapunk felelős szerkesztője vett részt. A vármegyéből: dr. Nagy Sándor megyei főorvos és családja, Vajna Mihály, dr. Török Andor és neje. Az érdeklődés vidékünkön és a vármegyéből tehát nagyon csekély volt, pedig úgy a gyűlés, mint a kirándulás egyike volt a legsikerültebbeknek. Különösen a hortobágyi hatalmas pusztá óriási méreteivel, gyönyörű délibábjával a hegyesvidék lakójának sok érdekeset nyújtott. A részletes leírását a gyűlésnek hozni fogjuk.

— **Nagy ebéd.** Egyik laptársunk egy kedélyes és nagyszabású ebédre számolt be, mely a mi illetékességünk területén folyt le június 3-án Előpatakon, ahol Székely György vendégül látta az összes vezetése alatti intézetek tisztikarát. Laptársunk azzal végzi a tudósítást, hogy az ebéd után „sokan a késő éjjeli órákig együtt maradván, kedélyesen együtt töltötték az időt.” — Ugy értesültünk, hogy a „kedélyes együttidőzés”-re a Her-

czegh Ferenc-féle novella szerinti jelző talál, mely szerint az ebéd „emelkedett hangulatban kezdődött és botrányban végződött.” Rossz vicci emberek pedig azt a nem tudjuk vajon találó szójátékot is csinálták, hogy: „hallal kezdték, poffal végezték.”

— **Apad a marha-állomány.** A nagymérvű takarmányhiány elmaradhatlan következményeit Háromszékvármegye május 8-iki közigazgatási bizottsági ülésében a főállatorvos a következő összehasonlító számokban mutatta ki:

	1909. évben,	1908. évben
Magyar erdélyi fajta	38764 drb.	42040 drb.
piros-tarka	18644 „	18673 „
borzderes	1317 „	927 „
egyéb tarka fajta	2226 „	3047 „
bivaly	3545 „	3842 „

összesen 64498 drb, 68529 drb, e szerint tehát a szarvasmarha-állomány 4131 drbbal apadt.

	1909-ben,	1908-ban,	apadás
Ló	14103 drb,	14427 drb,	324 drb.
Sertés	36421 „	40502 „	5081 „
Juh	78348 „	az apadás 30000 drb-	ra tehető, miután a bárcás juhok Romániából vissza nem bocsátattak. A szarvasmarha, ló és sertés apadás 9536 drb.

— **A rákosi Emke Daloskör szereplése Debreczenben.** Szép diadalokat aratott és becsületet szerzett a székely névnek az alsórákosi daloskör debreczeni szereplésével. A Székely Társaságok Szövetségének ez évi közgyűlésére ugyanis 40-en utaztak fel, székely népviseletben s katonás rendben és magatartással. Első szereplésük a református nagytemplomban volt, ahol „Halld imánkat égnek ura” című egyházi dalt énekelték el, mély áhitattal és pompás betanulással. A hatalmas templom gyönyörű akusztikájában a szép ének hatásosan érvényesült. Lélekemelővé lett a Himnuszban, melyet az istenítisztelet végén énekelték el. A gyűlést követő banketten a Rákóczi-indulót és kuruc-nótákat énekelték nagy tetszés mellett. A szereplés kulmináló része a Székely-estre maradt, melyet a debreczeni Székely Társaság a városi színházban a vendégek tiszteletére rendezett. Itt székely dalokat adtak elő és a szünni nem akaró ujrázásra „Mi szép az éj” klasz-

fogni a másik lovat is s csak úgy lehetett a szekérhez vinni.

Hazajövetelünk után Gábor István lefeküdt s egész télen feküdt. Ő is az ijedtségtől kapott egy kemény epeömlést. Azt hittük, belépusztul. Kezelő orvosa mondotta is egy találkozásunk alkalmával:

— Gábor Istvánt ma láttam, de csak pár napja van még hátra, vele többet nem vadásznak.

Nem bizonyult valónak, mert alig 2—3 hét múlva vadászni jött. Előadása szerint mikor olyan rosszul volt, eszébe jutott, hogy „csikot” kellene enni, de nem volt. Felesége keresett mindenfelé, de nem kapott. Ő pedig annyira kívánta, hogy olyan betegen felkelt, felöltözött s átment a miklósvári tavakra, mert tudta, hogy a halászsoknak ott vannak „csik”-kassai, s egy fazék csikot lopott. Megfőzte káposztaléba, azzal jól lakott s állítása szerint e perctől kezdve naponta jobban lett, sőt teljesen fel is gyógyult.

Különösen a téli vadászatokon nagy helyet bejártunk, úgy hogy ha ma rá gondolok, magam is lehetetlenek tartom, annál kevésbbé hiszi el az újabb vadász-generáció. Csak most mérlegetem, midőn ez emlékso-

rokat írom, minő fizikai erővel rendelkezhetek az akkori vadászok. Télen, midőn a vad nyoma a hóban ismeretes, kutyát addig nem bocsátottunk, míg a vadat ki nem nyomásztuk; ehhez az öreg Gy. úgy értett, hogy azt is megmondotta, melyik oldalán fekszik a vad, hány éves, hány órával előbb ment fekvésbe stb.

De bármerre mentünk vadászni, a virradat jól bent talált az erdőben, de akárhányszor el is sötétedtünk ott.

Az erdőbe fuvart csak akkor használtunk, ha nehezebb, idegen vadász is volt a társaságban; máskor az erdő széléig elvitt a szekér s onnan hazaküldöttük, utánunk pedig nem jött, mert sohase lehetett tudni, hol fogunk az erdőből kijönni. Megtörtént, hogy jementünk egészen a „Benedek mezejé”-ig s csak ott találtunk nyomot, az pedig tőlünk mintegy 30—35 kilométer távolságra van.

Egy alkalommal éppen itt lőtünk meg egy nagy disznót, de már délután 3—4 óra lehetett téli időben, amikor már hamar sötét van. Többben voltunk a vadászaton s köztünk néhai Zathureczky Laci is.

Nem volt más mód: kutyaspárgát, kötelet, láncot kötni a disznó lábaira, hosszú

kankós vesszőt az orrába s a havon huzni haza a disznót. Az öreg rendszeren a fegyvereket vitte, azt hitte, ez könnyebb munka, mint a huzás.

Én távolabb voltam a lövéstől s habár tudtam, hogy a disznó elesett, nem mentem oda, hogy ne kelljen segíteni, hiszen messze volt Korlát-patak, mert odáig kellett a vadat behuzni s csak ott kaphattunk szekeret vagy gyalogszánat, ami tovább vigye a vadat.

Kiabáltak utánam a társak, de én arra nem reagáltam, hanem szépen megvártam, míg megindult a karaván s tisztes távolságból követtem őket. Szidtak, átkoztak, míg végre abban nyugodtak meg, hogy én valószínűleg bementem Előpatakra s onnan kocsin megyek haza.

Mikor már értek be Korlát-patakba, utólértem én is őket. Természetesen én állottam az erdő felől; szidtam őket, hogy szó nélkül ott hagytak engem az állásban, lövést se hallottam, az utat is a sötétben elvesztettem, mert, hogy amarább jöjjenek, kerestem az ösvényeket. Ei is hitték az én gyenge föllentésemet s szépen kibékülve, most már én is segitettem a huzásban.

Amikor beértünk Korlátba, lehetett es-

szikus darabbal mutatták be repertoárjuk gazdagságát. A hortobágyi csárdában a kirándulás alkalmával is közkívánatra énekeltek. Általában véve dalárdistáink mindenütt meleg érdeklődéssel, szeretettel találkoztak és zajos ovációkban volt részük. Hogy a Daloskör ily szép sikereket és diadalokat aratott, ennek oroszlánrészét mindenesetre Kovács László állami tanító, a Daloskör vezetője viszi el, aki fáradságot nem ismerő buzgalommal készítette elő a dalárdáját erre a kényes vállalkozásra.

— **Három temetés egy családban.** Megrendítő csapás érte Kolumbán Géza köpeczi állami tanítót. Neje, Bocz Mariska, házasséltüknek 7-ik esztendejében, hosszas szenvedés után június 2-án este 10 órakor meghalt; másnap az édes anyát követte Lacika, 3 hónapos kis fia; ugyanazon a napon temették el Nagybaczonban egyik nagynénjét. Általános részvét kíséri a mélyen sujtott családot.

— **A tavak és folyók hatása zivatarok vonulására.** A „Természettudományi Közlöny“ érdekes megfigyelésekről közöl cikket. Egy bajor tudós tapasztalatai nyomán bizonyítva látja, hogy a tavak, mocsarak és az erdőborította vidék nagyban előmozdítják a helyi zivatarok kifejlődését. Másfelől azonban az erdők és tavak, valamint folyók bizonyos fajtájú zivatarok kifejlődését késleltetik, sőt gyengébb zivatarokat a tavak el is oszlathatnak, a nagyobbakat pedig a part mentén megállásra bírják. Léghajósok tapasztalták, hogy a folyamok összes kanyarulatai a felhőpalástján visszatükröződnek, amiből következtetik, hogy a vizek és a felhők között bizonyos összefüggés van. A folyamok mentén a villámcsapás által okozott kár aránylag csekélyebb, amint azt minálunk is megfigyelték. De megfigyelhettük ezeket a természeti jelenségeket mi is itt az Olt mentén, ahol a zivatarok tényleg az Olton keresztül vonulva nagyban meggyöngülnek és csak gyér párázatban huzódnak az erdőborította oldalra, hol azután ismét a zivatar teljes erejében tombol. Az Olttól távolabb fekvő községek

teli 10 óra, mindenik elfáradva, szomjan és étlen, mert csak annyi ennielót vitt mindenki magával, amit délben meg is evett. Különösen Laci barátunk volt rendkívül éhes. Ki is jelentette, hogy ha nem eszik s iszik valamit, ő tovább menni nem tud. Az egész Korlát 10—12 házból áll, korcsmának még hire sincs. Mit csináljunk? Bementünk egyik házba, hogy ott valamit csak kapunk. Fájdalom, az oláhnak még puliszkája sem volt; tojás, majorság ismeretlen fogalmak. A mint ott tanakodtunk, mondja az oláh házigazda, hogy halott van a faluban s ott a kesergők virrasztanak, tán ott lehetne kapni pálinkát. Az öreg és Laci barátunk maguk mellé véve a gazdát, elmentek, s nem sok idő múlva jönnek vissza egy kenyérral és egy fekete korsó pálinkával. A halottas háztól a virrasztók elől okkupálták jó ellenérték ellenében.

Kenyer, pálinka elfogyott, s Laci barátunk azt jegyezte meg, hogy soha életében ital, még ha pezsgő volt is, úgy nem esett, mint ez a közönséges pálinka; ha tudta volna, hogy ilyen jó ital, mást sohase ivott volna. Ezután megfogadtunk négy cigányt, akik szánkóra tették a disznót s utánunk elhúzták Bölönbe, hol szekerünk várt.

(Folytatjuk)

vehemensebb zivatarokban részesülnek, sőt a jégverés is gyakoribb ezekben.

— **A brassói pénzügyigazgatóság köréből.** A pénzügyminiszter a fogarasi számvevőségi kirendeltség vezetésével Bács Jenő számvizsgálót bizta meg.

— **Negyvennapos eső.** Ugy látszik Medárd napjának beköszöntésével Nőé öreg apánk kora akar visszatérni — a mi nyakunkra. Mert hát Medárd napján esős idő volt, így holt bizonyos, hogy negyven napig esős időnk lesz, amint ezt az eddigi jelekből következtetni lehet. Itt ott ugyan fel fog csillanni a napsugár, de az időt most már Medárd rendelése szerint az eső fogja uralni. Egy kis eső valóban nem árt a szárazság után, de hogy negyven napig essék az eső, ezt még a jó öreg Medárdus sem kívánhatja. Mit szólnának gazdáink, ha tényleg megvalósulna a babona, s negyven napig esnék az eső? Azt hisszük, hogy sokat beszélnének, de semmi esetre se magasztalnák a jó, öreg Medárdust.

— **A brassói szinkör ügye.** F. hó 8-ikán kötötték meg a főispáni hivatalban gróf Mikes Zsigmond főispán, a brassói nemzeti szövetség elnöke és Hiemesch Ferenc polgármester jelenlétében a szerződést a brassói nemzeti szövetség és a város részéről, amelyben Brassóvárosa 30 évi időtartamra átengedi a szövetségnek a nyári szinkör céljaira a magyar evangélikus templom előtti teret.

Felvétel az erdélyi cipészipari szakiskolába. A nagyszabeni államilag segélyezett cipészipari szakiskolánál az 1909/10-iki tanév szept 1-én kezdődik, a mikor egyúttal 18 ösztöndíjas hely jön üresedésbe. A felvett vidéki tanulók (segédek) az intézettel kapcsolatos internátusba (bennlakás) helyezhetők el. Bővebb felvilágosítást szívesen ad az érdeklődőknek a felügyelő-bizottság elnöke, Schuster Márton városi ipariskolai igazgató, Nagyszabon (Sag-utca 29)

— **A Modern Szinpad Brassóban.** Nagy Endre „Modern Szinpadá”-nak folyó hó 13-án és 14-én megtartandó vendégszínházi iránt vidékszerte szokatlan érdeklődés nyilvánul meg. A kétségkívül szenzációs művészi esemény híre már jóelőre felcsigázta a műértő, intelligens nagy közönségének mohó vágyakozását aziránt a színporkázó, könnyed, szilhouette szerű előadó művészet iránt, amelylyel a Nagy Endre vezetése alatt álló kitűnő művészgárda immár három év óta ragadja esetről esetre zajos tapsokra a kényes izlésű budapestieket, akik napról napra szüntől megöltik a Modern Szinpad nézőterét, hogy teleszivják magukat a Nagy Endre művésztének üdítő, zseniálisan ötletes légkörével.

— **A „M. M. Rokkant- és Nyugdíj Egylete”** 259-ik fiókjának megalakítása. Katits Antal, a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj Egyletének érdemes igazgatója f. hó 6-án Nagyborosnyóra érkezett, hogy ott immár a 259-ik fiókpénztárt megalakítsa. A fiókpénztár megalakulásáról a nagyborosnyói tudósítás a következőkben számol be: F. hó 6-án délben fél 12 órakor érkezett meg Katits igazgató a brassói és szomszéd fiókegyletek küldötteinek társaságában a nagyborosnyói állomásra, hol mintegy 200 főre menő közönség sereglett össze. Az állomáson Pál Lajos timármester

szép beszéd kíséretében üdvözölte az igazgatót, amelynek elhangzása után megindult az impozáns menet a községbe, a számtalan nemzeti zászlókkal valóban ünnepies kifejezést kölcsönözve a menetnek. Délután 2 órakor a községi vendéglőben társas ebéd volt, melyen sokan vettek részt. Ugyancsak ebben a helyiségben tartották meg az alakuló közgyűlést is, melyen elsőnek a nagyborosnyói ref. lelkész üdvözölte az igazgatót, áldást és sikert kívánva a megalakuló új fiókpénztárnak. Ezek után Katits igazgató megnyitván az ülést, rámutatott röviden az egyesület humánus voltára, annak hasznosságára, s a szükséges utbaigazításokkal és felszerelésekkel (nyomatványok, bélyegzők stb.) ellátva az alakulók vezetőségét, a fiókot megalakultnak nyilvánította. Az új fiókpénztár elnökévé Pál Lajos és alelnökévé Koródy János áll. főnök választották meg. A brassói fiókot Viola Albert alelnök, a komandói fiókot Dietz Antal elnök képviselték, kik a gyűlés bezárta előtt szintén szívélyesen üdvözölték előbbi a megalakult fiók vezetőségét, utóbbi az igazgatót, melynek elhangzása után igazgató az ülést bezárta.

Legujabb.

A magyar bank sorsa.

A király — beavatott politikai körökből kiszivárgott hírek szerint — sohasem fog beleegyezni a magyar jegybank felállításába. Miután pedig a Függetlenségi Párt már annyira exponálta magát a magyar jegybank felállítását illetően, hogy eddigi álláspontját a jövőben sem változtathatja meg: a magyar bank sorsa teljesen bizonytalan. Bizonyos csak egy, és ez az, hogy a magyar bank kérdése egy hosszú és fölötté válságos politikai krízis kiindulópontja.

Minisztertanács.

Wekerle, Andrássy és Apponyi ma felkeresték Kossuthot és hosszasan tanácskoztak a válságos politikai helyzet megoldását illetően.

Tisza a Ne temere ellen.

Komáromból jelentik: az itteni református egyházkerület mai gyűlésén óriási érdeklődés közben felszólalt gr. Tisza István és nagy beszédet tartott a pápai Ne temere ellen.

A balatoni vasut megnyitása.

A balatoni vasutat a legutolsó megállapodások szerint július hó 1-én nyitják meg. A megnyitó ünnepségen a kormány képviselőjében Szerényi József államtitkár jelenik meg.

Török-görög háboru előtt.

Szalonikiból jelenti egy esti távirat: A hejzet a porta és Görögország között egyre feszültebb. Mindkét állam lázasan fegyverkezik és e pillanatban a háboru kikerülése csaknem lehetetlennek látszik.

Kivégzések Törökországban.

Adamából jelentik: itt ma tizenöt forradalmárt végeztek ki.

Felelős szerkesztő: Hoffmann Géza.

Laptulajdonos:

Az Erdővidéki Hírlap szerkesztő-bizottsága.

Szám 1566—909 tlkvi.

Hirdetmény.

A nagyajtai kir. járásbíróóság mint tlkvi hatóság 27424/907. I. M. c. rendelet következtében közhírré teszi, hogy Erősd község 114 számú arányosított közös erdeje az 1869. évi 2579. számú szabályrendetethez képest a 45041.—1889. Ig. Min. c. rendeletnek megfelelően átalakított és ezzel egyidejűleg, de csakis ezen közös erdőre vonatkozólag mindazon ingatlanokbeli illetőségekre nézve, melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. t.-c. és 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1898. XXIX. t.-c.-ben szabályozott eljárás, tlkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosítottatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszínelési eljárás, Erősd községben 1909. évi július hó 19-én fog kezdődni.

Minélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekelt felek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők;

2. mindazok, kik a telekbejegyzőkönvben előforduló bejegyzésre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni: hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt, a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek: hogy az átirásra az 1886. évi XXIX. t.-cikk 15—18 és az 1889. évi XXXVIII. t.-cikk 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg es illeték elengedési kedvezményétől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog v. megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyisint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai: hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság.

Nagyajtán, 1909. évi május 7-ik napján.

Perényi Ferencz.
kir. járásbíró.

Méhes, felszereléssel együtt
eladó.

Értekezhetni lehet Boda Bélával Nagyajtán.

Földmunka kiadása.

A Szálloda Részvénytársaság, Brassóban kiad mintegy 4000 köbméter pince-földkiemlést az összes régi alap — és pincefal — részekkel; az összes intézkedésekkel és esetleges vízkimerítéssel, az építendő szálloda részére. A vállalkozó köteles a pincehatárokat a felfekvő tervek alapján pontosan kijelölni és az ehhez szükséges zsinorállványokat és fix pontokat elkészíteni. A mintegy 2:60 mtr, mélységű pincegödör az építés vezetőség utasítása szerint be-dőlés ellen kiüveolandó. A földmunka legkésőbb július 1-én megkezdendő és a pince rajz szerint készen kiemelve, a pince alja

A magyar kiralyi államvasutak
UJ MENETRENDJE.

Érvényes május hó 1-től.

Oda.			Budapest k. p.-u.—Brassó.			Vissza.		
506 sz. Sz.-v.	508 sz. Sz.-v.	502 sz. Gy.-v.	Állomások			507 sz. Sz.-v.	501 sz. Gy.-v.	505 sz. Sz.-v.
820	540	910	Budapest	720	750	640		
838	559	927	Rákos	700	737	623		
1054	839	1053	Ujszász	410	558	411		
1121	904	1112	Szolnok	344	526	349		
1147	944	1132	Szajol	301	512	308		
1243	1048	1209	Kisujszállás	211	433	212		
113	1121	1227	Karczag	138	412	136		
144	1156	1247	Püspökladány	117	357	113		
348	238	212	Nagyvárad	1109	239	1114		
832	727	553	Kolozsvár	604	1110	649		
1016	1017	726	Aranyos-Gyéres	344	930	443		
1044	1057	746	Székely-Kocsárd	307	900	415		
1143	1232	824	Tövis	157	812	325		
1239	208	852	Küküllőszög	1248	727	153		
127	308	930	Kiskapus	1146	643	100		
300	447	1034	Segesvár	1004	525	1136		
326	532	1054	Héjjasfalva	937	459	1113		
453	654	1200	Homoród-Kóhalom	801	354	949		
—	658	—	Mátéfalva	850	—	—		
513	708	1218	Alsórákos	755	334	924		
528	715	1233	Ágostonfalva	740	320	908		
538	730	—	Köpecz	734	—	859		
540	735	—	Ürmös	728	—	852		
554	741	1253	Apáczta	720	304	843		
605	754	—	Szászmagyaros	707	—	833		
616	803	—	Vörösmart	658	—	823		
626	818	113	Földvár	653	244	818		
642	831	125	Botfalva	641	231	804		
708	856	144	Brassó	620	214	740		

Oda.			Brassó—Kézdivásárhely.			Vissza.		
8702. Sz.-v.	8704. Sz.-v.	8712. V.-v.	Állomások			8705. Sz.-v.	8701. Sz.-v.	8711. V.-v.
515	858	305	ind. Brassó	816	159	633		
531	916	322	Szász-Hermány	758	141	615		
548	938	344	Prázmár	738	121	554		
559	950	356	Kökös	723	108	537		
610	1003	408	Uzon	714	1259	526		
622	1016	421	Kilyén	703	1248	514		
630	1025	430	érk. } Sepsiszentgyörgy	656	1241	505		
645	1050	451	ind. } Angyalos	644	1220	450		
655	1100	502	érek. } Réty-Eresztevény	634	1210	439		
710	1119	518	Bitá	620	1156	424		
718	1127	527	Nagy-Borosnyó	609	1146	413		
727	1137	537	Barátos	601	1138	405		
744	1114	600	Kovácsna	549	1125	352		
759	1209	617	Zabola-Páva	535	1111	333		
813	1227	629	Zabola fűrésztelep	522	1058	321		
821	1235	638	Imecsfalva	514	1050	312		
829	1243	647	Szentkatolna	505	1040	302		
834	1248	652	érk. } Kézdivásárhely	459	1034	255		
846	100	705	ind. } Kézdiszentlélek	449	1024	245		
856	110	720	érek. } Kézdiszentkereszt	439	1016	234		
916	130	748	Bélafalva	419	955	213		
926	146	759	Kézdiálmás	409	945	200		
940	154	819	Lemhény	400	936	150		
952	206	832	érk. Bereczk	348	918	129		
1003	216	843	ind.	337	907	117		
1015	228	856		324	855	103		

JEGYZET: Az este 6 órától reggel 6 óráig közlekedő vonatok idejét a percek alatti fekete vonal jelzi.

vízmértékre egyengetve és a pincehatárok függőlegesen leásva, az összes ducolásokkal együtt, legkésőbb f. é. július hó 31-ig tejjesen készen átadandó; ellenesetben a vállalkozó minden napi késedelemért száz korona bírságot tartozik fizetni.

Az építés-vezetőség és az építés-vállalkozó által történt átvétel napjáig a földmunka vállalkozója tartozik az építési gödröt kellőleg biztosítani. A ducolásnál feldolgozott faanyag az építés-vállalkozó által köbméterenként 14 koronájával át lesz véve.

Az írásbeli ajánlatok Ötszáz (500) korona óvadékkal legkésőbb f. é. június hó 18-ik napjának déli 12 órájáig, a helybeli Nemzeti banknál benyújtandók. A Szálloda Részvénytársaság fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok elfogadása felett szabadon határozzon.

Brassó, 1909. június 5-én.

A Szálloda Részvénytársaság.

ELŐPATAK

gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag- és méh hurutos bántalmainál, máj- és lépbajoknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.

A nagyhirű **előpataki gyógyvizek** orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt felfalható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg hidegfürdők, vizgyógyintézetű kezelés, massage, svéd torna, diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdő-idény: **május 15-től szeptember 15-ig.**

Vasuti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szeptember 15-ig a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50 százalékkal és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdus, égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és üdítő, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön egymillió palacknál több kerül forgalomba.

Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Mindennemű **BUTOR** előnyös feltételek mellett kapható

Fogolyán Endre

ujonnan kibővített butorraktárában

Sepsiszentgyörgyön.

Teljes menyasszonyi kelengyék, vásznak, ágyterítők, függönyök és matrácok.

Zongorák és varrógépek részletfizetésre is!

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém BARÓT és vidéke vásárló közönségét tisztelettel értesíteni, hogy a baróti piacon 6 év óta fennálló

NŐI- ÉS FÉRFI

DIVATÁRU RAKTÁROMAT

más vállalat miatt kiárusítom.

Ennélfogva az összes raktáron levő női-, férfi divat és temetkezési cikkeket a mai naptól kezdve

mélyen leszállított árak mellett árusítom el.

Amidőn bátor vagyok az igen tisztelt vásárló közönséget erről értesíteni, egyuttal kérem ezen alkalmat a szükséglet fedezésére felhasználni.

Tisztelettel

DOLCSIG JÁNOS.